

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez maročne se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši številke 178. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Svetovna vojna.

Rusi se umaknili z Ogrske. — Premisel osvobojen. — 900 km dolga ruska bojna črta. — Ruska križarka potopljena. — Antwerpen pade. Belgijski kralj pobegnil. — Belfort oblegan. — Romunski kralj umrl.

Avstrija — Rusija.

Dne 9. oktobra so Rusi napravili še en naskok na trdnjavo Premisel iz južne strani. Odpodili so jih pa naši težki topovi. Sicer so Rusi potisnili svoje čete ob strani Premisla proti zahodu niso se pa mogli vzdržati. Pri Lancotu je šest ruskih divizij imelo spopad z našimi četami, a niso ničesar dosegle. Ravnotako je bila ena ruska infanterijska brigada, ki je imela vzhodno od Dinova vtrjeno stališče po kratkem odporu vržena nazaj. Naše čete so sovražniku povsod za petami. Naše čete korakajo v trdnjavo Premisl.

Rusi so napravili silen napad na en del zunanega pasa utrdb pri Premislu. Naši so pustili, da je prišel sovražnik v bližino 800 korakov, nato so pa otvorili hud ogenj iz topov, strojnih pušk in navadnih pušk. Vspeh tega ognja je bil strašen. Za ta napad so porabili Rusi okoli 10.000 mož, ki so pa z malimi izjemami vsi ostali na bojišču mrtvi ali ranjeni. Rusi so prišli le do žičnih ograj in do jarkov zunanjih utrdb. Ker so eksplodirale podzemne mine, so bili celi oddelki Rusov raztrgani v kose. Pri vseh napadih so Rusi izgubili okoli 40.000 mož, mrtvih ali ranjenih. Naši so odpravili vse civiliste od Premisla, ker se hoče trdnjava braniti do zadnjega, ako bi se sovražnik vrnil.

Rusi so se začeli bati, da jih bodo naše čete iz trdnjave Premisel popadle od zadaj, zato so se začeli umikati nazaj čez reko San. Pri prehodu Sana pri Senjavi in pri Ležajskem so naši vjeli veliko Rusov.

Cesar se je zahvalil generalu Auffenbergu za njegovo zmagonosno vodstvo armade pri Zamostju in Komarovu in za sodelovanje v bojih pri Rava-Ruski in Magierovu. Zaradi bolehnosti pa Auffenberg ne pojde več k vojski, ampak je pridružen v nadštevilno stanje.

Nadvojvoda Karl Franc Jožef je bil imenovan za vrhovnega imetelja pešpolka št. 19.

Gališki beguni se vračajo domov. Z Dunaja jih je zadnje dni odšlo nad 1000. Samo v mesta, kjer so trdnjave, se še ne smejo vračati.

Nadškofa grofa Szeptyckega, katerega so Rusi prepeljali iz Lvova v Nižni Novgorod, hočejo pridržati v Rusiji kot talnika, češ da Avstriji mečejo v ječe Ruse v Galiciji.

Ruski princ Oleg, sin velikega kneza Konstantina Konstantinoviča, je bil na bojišču ranjen v nogo in je za rano umrl.

Padel je v Galiciji poročnik princ Karol Solms, predsednik prostovoljnega avstrijskega avtomobilnega kora, ki je bil zadet od kroglice v jetra.

Na črti Stari-Sambor-Médika so Rusi zavzeli utrjene postojanke. Naši so jih napadli. Bojna črta se razširja.

V Karpatih je bila štirdnevna bitka pri Toronyi. Ruse so naši premagali in jih podil do Vyskova. Manjši boji so bili tudi v dolini Viso in Rusi so se umaknili.

Avstrija — Srbija.

V Nišu so bolnice, šole in cerkve prenapolnjene z ranjenci. Dosedaj so izgubili Srbi 60.000 mož. Na severu stare Srbije in v novi Srbiji je stanje obupno, Princ Jurij je bil smrtno nevarno ranjen. Prestolonaslednik Aleksander je pa lahko ranjen. Kje je kralj Peter, se že ve. Lakote v Srbiji ni, ker je prišlo mnogo denarja iz Francoskega, pač pa so nalezljive bolezni.

Srbski kralj Peter je spoznal, da ni dobro, če se mladini prepušča vodstvo, in je sam prevzel vrhovno poveljstvo vojske.

Nemčija — Francoska.

Zahodno od Lilla so Nemci popolnoma potolkli francosko kavalerijsko divizijo in drugo kavalerijsko divizijo so premagali pri Harbrouku.

Nemško desno krilo so hoteli Francozi obiti, pa so Nemci raztegnili svoje vrste in so Francoze potisnili nazaj.

Južno od Soissona so dne 12. oktobra Francozi silovito močno napadli Nemce, pa so bili odbiti. V argonskem gozdu so ljute bitke. Nemci se pomikaju korak za korakom skoz grmičevje, Francozi se jim pa pogumno upirajo, streljajo z dreves in s strojnimi puškami izza zakopov, podobnih trdnjavam.

Štirje zrakoplovci so prišli nad Pariz in so vrgli 20 bomb. Tri osebe so bile ubite in 14 je bilo ranjenih. Ena bomba je padla na cerkev Naše ljube Gospe, pa se ni razletela.

Arras je važno križišče cest. Tu so se zbrale velike francoske in angleške čete; zato pride tu do odločilnega boja. Položaj za Nemce je ugoden.

Pri boju na nož so Bavarci uničili neko maročansko brigado.

Med francoskimi vjetniki je 15.000 duhovnov. Kardinal Hartman v Kolinu je prosil nemškega cesarja, da naj se z vjetimi duhovniki, ki so morali služiti kot priprosti vojaki, lepo ravna. Cesar je ukazal naj se z njimi postopa kot s častniki.

Francija kliče pod orožje 18letne mladeniče. Trdnjava Belfort je pred obleganjem. Francozi so vse gozde okoli posekali, da bi jo bolj uspešno branili.

Zadnje nedeljo proti poldnevu, ko je bilo zaradi lepega vremena največ ljudstva po pariških ulicah, sta prišla nad Pariz dva nemška zrakoplovca in sta vrgla 21 bomb na mesto. Ljudje so prestrašeni zbežali v hiše. Osem oseb je bilo ubitih, 26 zelo ranjenih in v dveh ulicah je bilo več hiš poškodovanih.

Nemčija — Rusija.

Nemške armade so premagale 9. in 10. oktobra prvo in deseto rusko armado, ki sta vdrli v Prusijo. Tudi pri Schirwindtu so bili Rusi odbiti in so Nemci vjeli 300 mož. Pri Grojecu, južno od Varšave, so Nemci vjeli 2000 mož dru-

gega sibirskega armadnega zbora. Rusi se umikajo za Vislo, ker se nočejo še spopasti z Hindenburgom v boj. S tem se je posrečilo, da niso prišle ruske čete avstrijskim armadam za hrbet.

Na severnem bojišču je namesto Hindenburga prevzel poveljništvo nemški general Morgen. Hindenburg je pa dobil poveljstvo nad združenimi nemškimi in avstrijskimi armadami.

V Varšavi prebivalci trepetajo, ker se boje, da bodo kmalu prišli Nemci. Večkrat se prikaže nad mestom kak nemški zrakoplovec. Mesto se utrjuje z veliko naglico.

Grofa Tarnowskega, tajnega svetnika in člana gosposke zbornice, so Rusi pri umikanju vzeli seboj. Njegovo soprogo so pustili na gradu Tarnobreg.

Precej huda bitka je bila med Nemci in Rusi pri Schirwindtu. Rusi so bili premagani. Nemci so dobili 300 vjetnikov, 26 topov in 12 strojnih pušk. Mesto Lyk so zopet zasedli Nemci. Bialo so Rusi izpraznili. Tudi na jugu proti Varšavi so bili Rusi od Nemcev tepeni in so jim pustili 800 vjetnikov in 25 topov.

Nemčija — Belgija.

Antwerpen pade.

Zelo znamenit dogodek je padec belgijske trdnjave Antwerpen. S tem je Nemcem odprta pot, da bodo lahko prodirali ob belgijski morski obali na Francosko. Antwerpen se prišteva najmočnejšim trdnjavam sveta. Ustavljal se je 12 dni, potem so bile pa tako porušene utrdbe, da se je moral podati dne 9. oktobra. Cesar Viljem je brzojavil veliki vojvodini Lujizi Badenski: „Antwerpen danes popoldne brez boja zaseden. Bogu se za ta sijajni uspeh v globoki ponižnosti zahvaljujem; Njemu bodi čast.“ Dne 28. septembra je padel prvi strel, dne 1. oktobra je bila z naskokom osvojena prva utrdba, 7. oktobra je bilo premagano 400 m široko in vsled deževja preplavljeno ozemlje reke Nethe, o polnoči od 7. do 8. oktobra se je začelo streljati na mesto. Dve utrdbi notranje črte sta bili premagani, ker so naši grozovito bruhalo dne 9. oktobra zjutraj, in popoldne se je podalo mesto. Kralj in kraljica sta zbežala proti zapadu. Pomagali so trdnjavo braniti tudi Angleži; poveljnik je angleški general. Del Belgijcev je pobegnil proti severu in se je dal ob nizozemski meji razorožiti, večji del armade se je pa rešil čez reko Šeldo. Zdelo se jim je, da so utekli iz pekla, ko so zbežali iz gorečega mesta. Zažgali so za seboj most, da bi jih Nemci ne mogli vjeti. Ob dveh popoldne so sneli belgijsko in francosko zastavo z mestne hiše in izobesili nemško zastavo. Belgijci so jokali. Nemške čete so prikorakale v Antwerpen brez godbe. Mesto ni posebno veliko trpelo, javna poslopja, razen justične palače, so ostala nepoškodovana. S padcem Antverpna je začela pretiti nevarnost Londonu. V Antverpnu so belgijske čete sicer še pravočasno ubežale, vendar

so pa Nemci že zajeli 20.000 mož. 26.000 jih je pa zbežalo na Nizozemsko, kjer so jih razorožili. Belgijci in Angleži so imeli v Antverpeni okoli 15.000 mrtvih in ranjenih in Nemci so ondi dobili 60.000 pušk.

Obstreljevanje mesta se je začelo dne 8. oktobra. Bila je krasna noč, luna je svetila, ko je prvi strel pretresel celo mesto. Ljudje so drli na ceste: večji del revnih je molče in žalostno hitei na mejo. Goreče zaloge petroleja so zavile mesto v črne oblake dima. Veliki plameni in goreče hiše so silili ljudi na cesto. Mestna hiša in stolnica sta ostali kakor čudežno ohranjeni.

Belgijce Nemci pode proti zahodu. 12. oktobra so Nemci zasedli Salzaete brez boja.

Ko so Nemci zasedli mesto Lille, so dobili v pest 4500 vjetnikov. Ker so se Francozi, četudi je mesto odprto, branili, so ga Nemci ob zavzetju precej poškodovali.

Na glavni fronti je med Nemci in Francozi vedno stari položaj.

Po padcu Antverpna je na Nizozemsko ušlo 40.000 Belgijcev in Angležev. Ondi so jih razorožili.

Iz Belgije je pribežalo 40.000 ljudi na Angleško.

Nemci so 13. oktobra zasedli mesto Gent. Vkorakali so z godbo v mesto, katero so zapustili Angleži. Zaplenili so Nemci poštno blagajno in izobesili nemško zastavo. Več sto Belgijcev je zapustilo mesto. — Pred Ostende je priplulo mnogo angleškega brodovja, da bo vkrcalo, če bo treba, ostanek belgijske armade. Prve nemške čete so že dospеле v Ostende. Belgijska in Angleška armada sta se prej pripeljali tja na 600 avtomobilih. — Belgijska vlada se preseli v Havre na Francoskem. Tja se preseli tudi ves belgijski diplomatični zbor in vse uradništvo. Francoski mornariški minister je prišel v Havre, da sprejme belgijsko vlado, kateri bo Francoska pustila vso svobodo. — Na Nizozemsko je prišlo 500.000 belgijskih beguncev.

Nevtralnost Italije.

Nemški državni tajnik pl. Jagow je izjavil pri nekem pogovoru, da so razmere med Nemčijo in Italijo ostale prijateljske, da pa obžaluje, ker mnogo italijanskih listov odreka svoje simpatije nemškemu cesarstvu, ko ima boj za svojo obrambo. Rekel je dalje: Četudi je italijansko ljudstvo zavoljo starih zadev Avstriji sovražno, se vendar fini politični čut Italijanov ne bo dal zbegati. — Italijanska vlada je zopet dovolila za oboroževanje 177 milijonov kredita. Vsega skupaj je bilo doslej dovoljenih 358 milijonov.

Rusija proti Turčiji.

Ruski diplomati trdijo, da ima admiral ruskega brodovja v Črnem morju nalog, izogibati se turškim vojnim ladjam, ker Rusija noče nič žalega storiti Turčiji. Seveda je to le tako rečeno. Rusko brodovje plove ob bregovih Romunije in Bolgarije.

Romunski kralj Karol je umrl dne 10. t. m. Bil je prijatelj Avstrije in Nemčije. Rojen je bil von Hohenzollern dne 20. aprila 1839. Na priporočilo kneza Bismarka je pred 48 leti zasedel romunski prestol. Združil je obdonavski kneževini Moldavo in Valahijo in dal novi državi ime Romunija. L. 1869. se je oženil s princezino Elizabeto, ki je postala slavna pesnica, znana pod imenom Carmen Sylva. Imela sta le eno hčerko, ki je zgodaj umrla. Zato je bil že l. 1886. eno leto stari princ Ferdinand, sin starejšega Karolovega brata, določen za prestolonaslednika. Ta se je l. 1875 oženil s princezino Marijo von Sachsen Koburg in Gothe. Njegov sin Karol je bil rojen l. 1893. — Pokojni kralj Karol je Romunijo visoko povzdignil. Odlikoval se je v rusko-turški vojni, tako da ga je car Aleksander II. imenoval za poveljnika združeni rusko-romunski vojski pred Plevno. Pogumni Romuni so si izvojevali v tej vojni svojo neodvisnost, ki je bila pa priznana še-le l. 1882., ko je bila Romunija razglašena za kraljestvo. Na katero stran se bo nagnil novi kralj, je ravno sedaj prav važno vprašanje. Upa se, da bode prijatelj Avstro-Ogrske. Pokojni kralj Karol je zapisal v svoji oporoki: „Železno krono, narejeno iz topov, vpljenjenih pri Plevni, naj nosijo pri pogrebu in naj jo oddajo nato v moj grad.

Med pogrebom naj streljajo iz topov vseh fortov okoli Bukarešta, ki sem jih napravil kot obrambo proti vsem sovražnikom. Pokopan naj bom v samostanski cerkvi Curtea de Argeș. Kraljici zapuščam letnih 400.000 levov (kron), grad Peleș in 1 milijon levov v denarju. Glavni dedič naj bo bodoči romunski kralj.“ K pogrebu kralja Karola prideta bolgarski car Ferdinand in grški kralj Konstantin. Gotovo bo potem ondi pogovor o balkanskih zadevah.

Italija. Italijanski zunanji minister Di San Giuliano je resno obolel na revmatičnih napadih. — Kralj Viktor Emanuel je sprejel v avdijenci Cambona, bivšega francoskega poslanika v Berlinu, in je z njim govoril o evropskem političnem položaju. — Ruski listi se zelo hudujejo nad Italijo, ker se noče postaviti na stran Rusije. Italijanski listi pa odgovarjajo, da se sme italijanski vladi kaj svetovati, a le na dostojen način. Italijanski vojni minister je postal general V. Zuppelli, ki je bil rojen v avstrijskem Kopru, kjer je bil njegov oče profesor na gimnaziji. Odlikoval se je v bitki pri Derna v Tripolitaniji. Star je 55 let. Italijanski Garibaldiinci in republikanci pošiljajo prostovoljce na Francosko. Doslej je padlo v francoski armadi 400 Garibaldiincev. — Italijanski listi pišejo, da vse angleške in francoske intriga ne bodo omajale Italije in Romunije, da bi izpremenili svoje mnenje. Kadar se bo sklepal mir, bode Italija imela važno besedo, sedaj pa varuje samo svoje interese.

Avstrijski vojaški duhovniki. V vojno je bilo prej poklicanih 1100 vojaških kuratov. Sedaj so jih vpoklicali še 96. V bolnišnice za nalezljive bolezni jih je šlo 20. Osem kuratov so sovražniki vjeli.

Vjeti Avstrijci. Francozi so vjeli 200 avstrijskih in nemških vojnih obvezancev, ki so se pripeljali iz Amerike na ladjah pod laškimi in španskimi zastavami, in so jih odvedli v trdnjave pri Cannes.

Nova Srbija. Tri srbska mesta, Štip, Valeš in Kočan, so prišla v roke makedonskim vstajšem. Srbski uradniki so pobegnili v Skoplje.

Angleži groze Turčiji. Angleška vlada je poslala Turčiji grožnjo, da bode zasedla Palestino, ako bode Turčija še nadalje netila upor med Mohamedanci v Egiptu. Turki so zaradi te angleške grožnje zelo nevoljni.

Nemška mornarica je vjela pri Svinemündi več ladij ki so vozile v Rusijo živež, v Francosko pa les.

Potop ruske križarice. Rusko oklopno križarico „Palado“ je dne 11. oktobra v finskem morskem zalivu zadel torpedo iz nemške podmorske ladje. „Palada“ je začela streljati s križarico „Bajanom“ na nemško podmorsko ladjo, a nastala je eksplozija in „Palada“ se je z vsem moštvom prekucnila v morsko globočino. Posadke je imela 568 mož. Dolga je bila 134 m in je nosila 36 topov ter štiri brzostrelne topove.

Angleži so vjeli norveški parnik „Aquila“, ki je bil na potu iz Novega-Yorka v Kopenhagen in je vozil petrolej.

V Cirenaiki imajo Italijani še vedno boje z vstaji. Zadnje dni je šla italijanska vojska zopet nad vstaje, jih nekaj potolkla in zaplenila 200 glav goveje živine.

V Mehiki je zopet izbruhnila državljanska vojna, ker je general Villa proglasil svojo neodvisnost in nastopil proti predsedniku Caranzu.

Afganistan. Zadnje čase je dežela zelo napredovala. Vojaška dela so se prevedla v afganistanski jezik in uvedle so se vojaške šole. Povsodi je vpeljana električna razsvetljava in telefon. Prebivalci so zelo pridni in sposobni za napredak v industriji.

Na morju veljajo v vojski druge postave kakor na suhem. Po mednarodnem pravu mora sovražnik pustiti privatno lastnino na kopnem na miru; če kaj potrebuje, mora plačati, kar vzame. Na morju pa sme zapleniti tudi privatno lastnino, ki pripada državljanom sovražne države. V sedanji vojski n. pr. so samo prekomorske družbe v Malem Lošinju izgubile šest velikih trgovskih ladij. Eno so zaplenili Francozi, eno Angleži, štiri pa Rusi.

Jezuiti na Nemškem, ki so jih še pred kratkim zmerjali protestantje za sovražnike domovine in katerim je v Nemčiji prepovedano izvrševati dušno pastirstvo, vračujejo zdaj državi

milo za nedrago in požrtvovalno pomagajo v vojski.

Reimski nadškof povdarja v svojem pastirskem listu: Francija je to vojsko zaslužila, ker v nji vlada brezboštvo. Gojila se je razkošnost, vera pa in vse, kar je spominjalo na krščanstvo, se je preganjalo. Noro in zločinsko je, da so prisilili 15.000 francoskih duhovnikov iti v vojsko kot prostake.

NOVIČAR.

Avdijenca. Avstrijski vojni minister Krobatin je bil dne 13. t. m. v avdijenci pri cesarju.

Cesar pri prvem sv. obhajilu svojih pravnukov. V slavnostno ovenčani in razsvetljeni dvorni kapeli v Schönbrunnu se je vršila v ponedeljek, dne 5. oktobra, ob 8. uri zjutraj v navzočnosti cesarja lepa družinska slovesnost. Najstarejša sinova kneginje Elizabete Windischgraetz, cesarjeve vnukinje, 11 let stari princ Franc Jožef in njegov za eno leto mlajši bratec princ Ernest Werian, sta prejela prvo sveto obhajilo. Pri tej priložnosti je daroval njun veroučitelj pater V. Kolb slovesno sveto mašo, pri kateri je imel na princa lep nagovor. Slovesnosti je prisostvoval v dvojnem oratoriju cesar, ki je prišel v spremstvu generalnega pobočnika gen. kaval. grofa Paara. Poleg cesarja so bili navzoči še mati princev in mnogo drugih dostojanstvenikov, Cesar je po končani slovesnosti čestital princema in ju obdaril.

Sarajevski umor. V Sarajevu se vrši obravnava proti morilec prestolonaslednika in njegove soproge. Cabrinovič je pri zaslišanju priznal, da je imel namen prestolonaslednika umoriti in da je bil v zvezi z „Narodno Obrano“. Govoril je meseca aprila z srbskim prestolonaslednikom Aleksandrom, kaj sta govorila ni hotel izdati. Morilec Princip prizna svoj zločin in se baha, da je storil to, kar je storil, v službi vele-srbske ideje. Cabrinovič je izjavil, da obžaluje atentat, ker ni mislil, da bo imel za Evropo tako strašne posledice. Princip se pa vede predrzno in nič ne obžaluje. Že ve, kaj ga čaka.

Kardinal Ferrata umrl. Papež Benedikt je pred enim mesecem postavil kardinala Ferrata za državnega tajnika. Sedaj je pa Ferrata po kratki bolezni umrl. Bil je učen bogoslovec in izvrsten diplomat iz šole Rampollove. — Za državnega tajnika je bil na mestu pokojnega tajnika Ferrate imenovan kardinal Peter Gaspari. Kardinala Ferrata so pokopali dne 13. oktobra v Gradoli.

Učiteljstvo v vojski. Na Kranjskem je šlo v vojsko 90 učiteljev, 45 profesorjev in 2 nadzornika.

Vjetniki v Rusiji. Nadučitelj Fr. Silvester, ki je bil učitelj na Bohinjski Bistrici, je v ruskem vjetništvu. Dne 23. septembra je pisal iz Novonikolajevska, ki leži sredi severne Azije proti Bajkalskemu jezeru, to-le: Ker je bilo v Omsku prenapolnjeno, smo se peljali dalje. Ne vem, kje se ustavimo. Danes se peljemo ob reki Ob proti severu. Tridnevni bojni položaj okrog Lvova me je po božji dobrotljivosti pustil brez ran. Sedanje vojno vjetništvo me trpinči bolj v telesnem oziru; sicer je rusko ljudstvo prijazno in postrežljivo, prav tako vojaštvo. Rusko učiteljstvo je ostalo izvečine doma. Iskren pozdrav vsem Slomškarjem.“ Pismo je hodilo tri tedne.

Posredovalni urad na Dunaju (Hilfs und Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Wien I, Jasomirgott-Strasse Nro. 6) posreduje, da dobivajo vjetniki v Rusiji, Srbiji in Črni Gori ne le pisma, ampak tudi poslani denar.

Odpadlemu duhovniku Kirchsteigerju je najvišji sodni dvor prepovedal še nadalje blagoslavljanje divje zakone, kar je že dlje časa v splošno pohujšanje počel v Solnogradu. Njegove poroke je vneto zagovarjalo svobodomi-selno časopisje, ki se poteguje za svobodno ljubezen.

Slovenski in rusinski duhovniki, ki so bili brez pravih dokazov osumljeni nelojalnosti in zaprti, so večinoma že izpuščeni na prosto. Kdo pa bo dal zadoščenje in popravil krivice, ki so jih pretrpeli ti duhovniki in z njimi ves duhovski stan?

Fantom, ki so na novo potrjeni, naj ne pozabijo kupiti njihovi sorodniki ali prijatelji novi, za potrjene fante in vojake sestavljeni vojaški molitvenik, ki ima naslov, „Slovenskim fantom za slovo na pot v ces. službo.“ Dobi se v bukvarni „Ilirija“ v Kranju in v Katol. bukvarni v Ljubljani.

Obrtna zadruga v Kranju priredi v četrtek, dne 22. oktobra t. l. ob osmi uri zjutraj v zadrugi pisarni preizkušnjo obrtnih vajencev in vajenk. Vajenci in vajenke, ki so učno dobo dopolnili, naj vložijo pismeno prošnjo najkasneje do 20. oktobra t. l. na načelstvo obrte zadruge v Kranju. K preizkušnji se lahko priključijo tudi vajenci in pomočniki, ki so uslužbeni pri mojstrih izven zadrugnega okoliša. Pristojbina znaša šest kron. Kranj, dne 15. okt. 1914. Načelstvo.

Umrli so junaške smrti za domovino. Rihard Kleinoscheg, stotnik 78. pešpolka, je umrl v Srbiji v bolnici za ranami. Na južnem bojišču je umrl poročnik dr. Fran Pompe c. kr. državnog pravdnika namestnik v Ljubljani. Stotnik Friderik Jeločnik in poročnik Valentin Accetto iz Ljubljane.

Hotel Trabesinger v Celovcu je dobil novo oskrbništvu. Hotel in gostilna sta v strokovnjaških rokah. Priporočamo Slovence!

Velika darila v vojno-oskrbninske svrhe. Grajšček gospod Gilbert Fuchs v Kokri daroval je vsoto 10.000 K v razne vojno-oskrbovalne svrhe, izmed njih 6000 K za „Rdeči križ“. Veleindustrijalec gospod Vinko Majdič v Kranju podaril je razun svojih uže 10.000 K presegajočih darov za razne vojno-oskrbovalne svrhe, damskemu odboru v Kranju, ki izvršuje v smislu navodil vojno-oskrbovalnega urada na Dunaju akcijo v svrhu priprave gorkih oblačil v vojni se nahajajočim vojakom, znatno vsoto 1000 K.

Težki topovi avstrijskih motornih baterij mečejo bombe, katerih vsaka tehta 385 kg; prevažajo se na motornih vozovih, ki imajo pa 100 konjskih sil. Top se montira v 40 do 50 minutah in jako lahko spreminja svoje mesto. Na dan se lahko prepelje po 20—30 km daleč.

Nekaj o topovih in njih nabojih. Vsak dan beremo ali slišimo pripovedovati ranjence o topovih in njihovem smrtonosnem delovanju. Ne bo odveč, če na kratko opišemo to vrsto orožja. Topovi, ki služijo vojskovanju na suhem so dvojne vrste: kanoni in možnarji (ali havbice). Kanoni imajo dolge cevi in mečejo svoja zna nizko pri tleh, naravnost proti sovražnim ciljem. Ako se cilj, n. pr. sovražna četa ali nizok okop, za katerim je skrita, vidi, streljajo nanjo kanoni. Če pa je sovražnik skrit za visokim okopom ali za hribom, tako, da ga ni videti, ga vzamejo na piko m o ž n a r j i. Ti imajo kratke cevi in streljajo visoko v zrak obrnjeni, tako da strel najprej leti visoko napošev v zrak, potem pa, ko doseže višek, pada zopet pošev proti svojemu cilju, ki ga zadene od zgoraj navzdol. Naša artiljerija (topništvo) je razdeljena v kanonske in možnarske polke. (Feld-Kanonen Regimenten in Haubitzen Regimenten). 42 cm topovi, ki rušijo francoske in belgijske trdnjave kakor piškave orehe, so velikanski možnarji, katerih cev ima v premeru 42 cm. — Nabijajo ali bašejo topove s podolgastimi, več kilogramov težkimi naboji. Nekdaj so bili ti naboji okrogli (odtod ime kroglja); in iz celega kosa rabili so jih samo za rušenje trdnjav. Danes streljajo tudi na sovražne roje na prostem. Da dosežejo uspehe, ne smejo biti naboji iz celega in okrogli, temveč s podolgasti (zato, da se vsled zarez v topovi cevi začno vrteti okoli svoje osi in ostanejo v pravi smeri ter imajo pri udarcu večjo silo) in votli ter napolnjeni z razstrelivom, ki naboj raztrga ob svojem času in tako povzroči večjo škodo sovražniku. Ti naboji so tudi dvojne vrste: granate in šrapneli. Granate so sicer iz celega kosa jekla, a so votle in napolnjene z razstrelivom. Ko zadenejo na oviro (zemljo ali zid), se najprej nekoliko vanjo zarijejo, potem pa na drobne kose razlete, ki vse, kar je blizu, razbijejo. Zato se z granatami obstreljujejo močne utrbe in okopi. Šrapnel se po zunanje loči od granate po tem, da ima na sprednjem koncu „špico“ iz mesinga. Napolnjeni so šrapneli z nad 300 krogli, ki so vlite v maso od žvepla in drugih razstreljivih snovi. S posebnim ključem (francoski) se sprednji konec tako zasučje, da se ob določenem času masa odznotraj vžge, špico odbije in nad sovražnika se vsuje, kakor iz strelne puške, toča krogel od zgoraj dol. Te krogel niso tako snažne in drobne, kakor iz puške, zato so rane od šrapnelov večje in se rade gnoje. Vsled tega se vojaki najbolj boje šrapnelov. — V bližino, kvečjemu do 800 m, n. pr. na naskakujoče pešce ali jezdece, se strelja tudi z kartočami; t. j. z naboji, ki se že v topovi cevi zdrobe in sipljejo krogelje kakor lovska puška šrekeljne, toraj sovražnika res kar pokrtačijo z zemlje.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1915. so došle. V splošnem smo lahko zadovoljni z njimi, le da pogrešamo najboljše naše pisatelje med letošnjimi sodrujniki. Koledar na 260 straneh prinaša poleg običajne vsebine več srednje uspelih pesmi; potem fantastični vzgojni spis Meškov (Sanje); kratak dvogovor o pomenu prehlajenja za postanek boleznii; kar pet življenjepisov; črtico iz življenja v ogrskih rudokopih; vzgojno mladinsko povest „Izkušnja“ (I. Trošt), ki pa bolj slabo opisuje potek otroškega mišljenja; času primeren zgod. spis dr. Grudnov: o zadnjem umeščanju koroškega vojvode; poročilo o umetniški razstavi v Parizu; zanimiv krajevski o Koprivni na Koroškem ter kratak spis o belokranjski železnici. Med ilustracijami so štiri Kopačeve (?) slike iz narodnega življenja. — 1. zvezek Mesija (Spisal dr. A. B. Jeglič, knezoškof). Na 160 straneh je v jasnih, lahkoumljivih potezah opisano stanje Palestine ob prihodu Mesijevem ter razvoj življenja in delovanja Jezusa Kr. do smrti Janeza Krstnika. Ta knjiga bo gotovo svoj vzvišeni namen dosegla, ker pripoveduje primerno

duhu in jeziku našega naroda ter jo krasi okusne ilustracije. Le naslovna slika se zdi nekaterim malo izumetničena. — Mladim srcem. II. (Ks. Meško), 96 str. Lepo darilo mladini, kateri bo pa slikar bržkone bolj ugajal, kakor pa pripovedovalec. Izmed šestih spisov je iz zbirke „Ob tihih večerih“ ponatisnjeni „Ciganček“ brezdvoma najboljši. — Sloven. večernice, 68. zvezek, 160 strani obsegajo čedno zbirko-pesmi, povesti in črtic. „Novo življenje“ (J. Kostanjevec), ki v lepi luči kaže učitelja in krčmarja, menda skuša paralizirati nekaterim nevšečni vtis znane dr. Pregljeve povesti. Precejšno vzgojno vrednost imata spisa: Pravedarska strast — gotova propast in pa: Gozdarjevi spomini. — Duhovni boj (Scupolijev) str. 350 — so iz laščne spretno slovenili ljubljanski bogoslovci. S to knjigo, zlasti z naukom, kako pomagati bolnikom v njih dušnih potrebah, bo gotovo ustrezno tisočem, ki ne vedo, kaj in kako govoriti z bolnikom in kako se obnašati v duhovnih krizah. — Zgodovina slovenskega naroda 4. zvezek. S tem zvezkom „Zgodovine“ se prične opisovanje Novega veka. Naše ljudstvo bo vedno rado segalo po tej knjigi, ker g. dr. Gruden zna živo slikati dela in težave naših prednikov. Posebno bo zanimal ta zvezek, kajti njega vsebina obsega najzanimivejšo dobo borb za narodno in versko prebujenje Slovencev. Zgodovinarje bo ta zvezek prijetno iznenadil, ker so nekateri odstavki spisani po novih virih, zelo objektivno in pogumno. Jasno so očitani vzroki za razširjanje luteranstva in propad discipline ter politične ovire, ki so onemogočale cerkveno reformo in odpravo čudnih verskih izrodov. Slike so čedne. Zanimivi so naslovni listi starih knjig. Nekoliko preveč je teh naslovov, pa, kaj hočemo Slovenci, ki nimamo mnogo zgodovine in tudi ne starih zgodovinskih slik! „Trizma“ na 651. strani bo najbrže staroslovenska trizna.

Najvišje cene za blago. Najvišje cene, katere se smejo zahtevati za blago so od dne 6. t. m. sledeče: Zdrobljeni riž 46 h, srednji riž 42 h; italijanski riž 74 h; riž Karolina 88 h; ješpren 46 h; pšeno 50 h; debeli ješprenček 64 h; fižol 46 h; krompir 8 h; za en kilogram. Kave stane en kilogram 4 K; navadnega čaja 7 K 50 h sladkorja v kockah 1 K; sladkorja v kapi 96 h; soli 26 h; liter piva 48 h; jesiha 24 h; namiznega olja 2 K; jedilnega olja 1 K 36 h; Goveje meso stane 1 kg I. vrste 1 K 68 h; II. vrste 1 K 44 h; ovčje meso 1 K 48, svinjsko meso 1 K 80 h; telečje meso 1 K 80 h; domače prekajeno meso 2 K; slanina 2 K; čista svinjska mast 2 K 20 h surovo maslo 3 K 60 h; navadni sir 2 K 40 h; liter mleka 24 h; eno jajce 10 h; liter petroleja 46 h; q. premoga 3 K 20 h. — Za moko in kruh se zdaj niso določile najvišje cene, vendar se pa opozarja, da sodnije zahtevanje pretiranih cen po § 7. cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914, drž. zak. št. 194, kot privijanje cen kaznujejo.

Razglas. Pri izplačevanju nakazil o odškodninah za konje in transportna sredstva, ki so bila vojaški upravi oodana, se pojavlja včasih težava iz tega vzroka, ker so upravičeni odšli k vojakom, ne da bi bili koga pooblastili za prevzete navedenih odškodnin, ali pa vročitev namestniku ni dopustna glede na višino zneskov. Da se v takih slučajih interesi upravičencev po možnosti varujejo, se je odredilo, da se zneskov onih plačanih nakazil za povračila vojaški upravi dodanih konj in vozil, katere prihajajo poštnohranilnemu uradu nazaj kot nedostavljene, ker je naslovljenec bil šel v vojake, ne bo vknjiževalo nazaj na čekovni konto nakazujočih finančnih deželnih oblasti, temveč da jih bo za tedaj prevzema poštnohranilni urad na račun upravičencev in jih tem v korist obrestoval. V vsakem takem slučaju bo poštnohranilni urad odpravil na upravičenca priporočeno z zaznamom „za njim poslati“ opremljeno pismo. To pismo bo obsegalo naznanilo o deponiranju in obrestovanju zneska ter obvestilo, da je upravičencu dano na prosto, razpolagati nad odškodninskim zneskom z obrestmi vred na ta način, da poda svojo izjavo na list, na katerem se nahaja navedeno obvestilo, dalje, da si da podpis izjave potrditi od predpostavljene vojaškega poveljništva in odpošlje obvestilno pismo nato nazaj poštnohranilnemu uradu. Poštnohranilni urad bo izvajal te transakcije brez pristojbin.

C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Razglas. Nepremožni gozdni posestniki, ki kažejo gospodarski napredek, dobe iz državnih gozdnih drevesnic v Kranjski za leto 1915 brezplačno sadik od smrek proti temu, da plačajo pošne stroške in stroške za prekopavanje in zavijanje po tri krate za vsakih tisoč sadik. Dotičniki, ki se za te sadika zanimajo, se morajo vsaj do 15. novembra 1914 pri županstvu ustno zglasiti ali pa do tistega dne na županstvo pisмено prošnjo vpsolati. Po tem dnevu je vsaka prošnja zakasnela. V prošnji se mora navesti: 1.) kraj, kjer se bode sadilo, 2.) številka gozdne parcele, 3.) davčna občina, 4.) velikost goljave, ki jo je treba pogozditi, in 5.) končno način dopušljatve (s pošto ali brzovozno). Treba prošnji trikrat toliko kron pridejati, za kolikor tisoč smrek

se prosi, in natanko naznaniti naslov prošilca, zadnjo pošto ali železnično postajo. Teh prošnji ni treba kolkovati. Na prošnje za druge vrste sadike, kakor od smrek, na zakasnele prošnje, na prošnje brez denarnih zneskov, na prošnje premožnih in na prošnje za velike množine sadik, ne da bi se naznanilo, kako da se bodo uporabljale, se ne bode ozir jemalo. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 12. oktobra 1914.

Oklic. Na vse mogoče načine se občinstvo v sedanjem času prizadeva, da bi z dejanskimi in požrtvovalnimi dokazi svoje ljubezni in skrbnega sočustvovanja omililo vojskine trdote. Za oskrbo ranjenih in bolnih pripadnikov vojske skrbe družba rudečega križa in za zaostale družine v vojni se nahajajočih krajni pomožni odbori in vojni pomožni urad, ki so se v tem oziru že z največjim uspehom obrnilijua požrtvovalnost občinstva.

Dolžnost človeške ljubezni in hvaleznosti pa je, da se spominjamo tudi v vojski se nahajajočih hrabrih branilcev domovine in tudi tem svojo skrb posvečamo. Ta plemeniti namen si je za svoj cilj postavil pri c. in kr. vojnem ministerstvu ustanovljeni vojni oskrbovalni urad.

Dasi je avstrijski vojak od vojaške uprave izvrstno opravljen, oblečen ter s hrano preskrbljen, vendar pa naj mu praktična darila prinašamo dobrodošle pozdrave iz domovine.

Skoraj vsakdo izmed nas zaostalih ima med v vojni se nahajajočimi bližnje sorodnike, prijatelje in znance, katerim bi rad napornosti in težkoče vojnega življenja olajšal. Nanje naj misli in pri tem tudi onih ne pozabi, ki so sami na svetu ter nimajo pričakovati daril ljubezni od doma.

Podpisani se toraj obračajo na občinstvo z iskreno prošnjo, da naj se jim v svrhu obdarovanja v vojski se nahajajočih se vojakov pošlje darila bodisi v denarju, za katerega se bodo darila nakupila, bodisi v naturalijah. Vsakdo naj pri tem plemenitem delu po svoji moči pomaga. Vsak tudi najmanjši dar se bode porabil.

Kot darove v naturalijah se želi:

Čaj, čokolada (kola), kakao, sladkor (sladkorčki), suho pecivo (cakes, prepečenec, lect itd. trdi sir (primsen sir v zaprtih posodah) prekajeno meso (to v pozni jeseni in zimi), sardine, salami in suhe klobase, posušeno sadje, kompoti, marmelade, če mogoče v lesenih zabojčkih, orehi in kostanj, zdravilna vina, rum, mineralne vode, sadne soke, smodke, cigarete, tobak za kaj in za zvečenje, cevčice za smodke in cigarete iz lesa ali papirja, žepni noži, praktična užigala, pipe za tobak, jedilno orodje, mlo in milnati listki, thermo steklenice, svinčniki, pisalni papir, krpe za noge iz ovčje volne, nogavice, nočne čepice (cevkaste snežne oglavnice), jopiči vseh vrst, ovratne rute vseh vrst, zapestniki (približno 10 cm dolgi), ušesniki, volnene rokavice, kuhala in buzole. Vrhna obleka mora biti sive barve.

Darila v naturalijah gori oimenjenih vrst naj se blagovoli oddati članicam podpisanega damskega odbora, ki bodo posetile tudi deželo, ali pa bližnjemu občinskemu uradu; zamore se jih pa poslati tudi neposredno na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju ali pa na „nabiralnico za naturalije vojno oskrbovalnega urada v Ljubljani“ (pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani, Pleiweisova cesta št. 10).

Darila v denarju naj se z označbo „za vojni oskrbovalni urad“ pošljejo okrajnemu glavarstvu v Kranju ali pa deželnemu predsedništvu v Ljubljani (Simon Gregorčičeva ulica št. 20).

Kranj, dne 14. oktobra 1914.

Leopoldina Šavnikova, Matilda Majdičeva,
načelnica dam. odbora podnačel. dam. odbora.

St. 5125.

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1914: a) osemnajst cesarja Frana Josipa ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike vojudine Kranjske; b) štirinajst cesarja Frana Josipa ustanov po 40 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov ter d) pet cesarja Frana Josipa ustanov po 20 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 15. novembra 1914. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Pazite na otroke!

Požari se pojavljajo!

Vzemite otroke seboj!

Darila povodom vojne za podružnico deželnega pomožnega društva "Rdeči križ" v Kranju.

Nebiralna pola: Jenko Janez, Burgar Jožef, Žnidar Anton iz Cerkeja: Ajdovec Marjana 1 K, Ajdovec Franc 20 v, Ahlin Marica 40 v, Alviran Matija 1 K, Avman Jožef 1 K, Avman Martin 1 K, Ajdovec Marija 1 K, Ahčin Franc 1 K, Anžič Franc 3 K, Barle Ivana 20 v, Bučar Marija 1 K, Bergant Marija 1 K, Barle Katika 1 K, Brecejnik 5 K, Bobnar M. 80 v, Bobnar Marjana 40 v, Bučar Marija 2 K, Bučar Mana 3 K, Belokar Franc 1 K, Barle Marija 2 K, Brankovič Janez 70 v, Beton Marija 28 v, Blaž Marija 1 K 40 v, Bostič Marija 50 v, Benda Ivana 50 v, Burgar Johana 3 K, Brovne Janez 2 K, Bostič Anton 40 v, Brgant Marija 1 K, Brešar Angela 80 v, Brgant Apolonija 70 v, Brgant J. 1 K, Bolka Andrej 1 K, Bolka Miha 1 K, Bučar Simon 1 K, Bolka Jožef 2 K, Bolka Simon 2 K, Bergant Martin 1 K 50 v, Bergant Mana 1 K 40 v, Bolka Neža 3 K, Bolka Mica 1 K, Bolka Marjana 1 K, Bobnar Marija 2 K, Bolka Jožef 40 v, Blaž Janez 4 K, Butalič 3 K, Bostič Marija 50 v, Burgas Josip 10 K, Blaž Jos. 2 K, Cvirn M. 1 K, Cimžar Stef. 1 K, Cimžar Johana 40 v, Ciprle Janez 1 K 50 v, Ciprle A. 1 K, Ciprle Fr. 34 v, Capuder Marija 40, Černivec A. 1 K, Čebulj Janez 2 K, Carman Janez 1 K, Cimžar Marija 1 K, Cimžar Jakob 1 K, Cimžar Al. 40 v, Cimžar Johana 1 K, Cimžar Marija 40 v, Cimžar Fr. 50 v, Carman Ivana 2 K, Carman Matevž 2 K 60 v, Cimžar Marija 1 K, Česen Johana 1 K, Cimžar Mar. 2 K, Česen I. 2 K, Dolinar M. 1 K, Dolinar Franc 20 K, Dolinar Franciška 1 K, Drobun Ivana 1 K, Delavc Jožef 60 v, Delavc Janez 1 K, Delavc Jožef 1 K, Delavc Angela 40 v, Delavc Marjana 1 K, Delavc Marija 60 v, Derbinšek Avgustin 7 K 40 v, Dežman Janez 1 K, Dobnikar Janez 60 v, Dobnikar Fr. 1 K, Dobnikar Marija 80 v, Delovc Marija 1 K, Dobnikar Anton 1 K, Dobnikar Jožef 1 K, Dolinar Marija 2 K, Dolinar Franc 1 K, Dolinar Mana in Franc 1 K 60 v, Dolinar Angela 90 v, Deček 1 K, Drobun Luka 60 v, Dobnikar Mihael 3 K, Dobnikar Fr. 2 K, Dobnikar Janez 1 K, Erzar Fr. 50 v, Erzar Mica 20 v, Erzar Lovrenc 1 K, Erzar Marija 1 K, Erzar Klara 1 K, Erzar Uršula 1 K, Frantar J. 1 K, Fajfar Pet. 1 K, Frantar And. 2 K, Grilc Katra 1 K, Gasperlin Marija 1 K, Grilc A. 1 K, Grilc Franc 60 v, Grilc M. 30 v, Grilc M. 40 v, Grilc Ana 40 v, Grilc Johana 40 v, Grilc Jakob 2 K, Grilc Franc 1 K, Grilc Marija 1 K, Grošelj Valentin 1 K, Globočnik Marjana 1 K, Gerlc Miha 1 K, Gerlc Janez 1 K 20 v, Grilc Janez 2 K, Galjot Andrej 1 K, Galjot Franca 1 K, Galjot Helena 20 v, Gerkman Janez 1 K, Gašperc Franc 1 K, Gašperc J. 1 K, Grilc Marija 1 K, Grilc Apolonija 30 v, Gasperlin Jurij 2 K, Globočnik M. 40, Grošelj Fr. 2 K 40 v, Gasperlin Fr. 1 K, Globočnik M. 1 K, Globočnik Jera 1 K, Gasperlin M. 2 K, Gastovc Janez 1 K, Hafner Marij 1 K, Hafner Anton 2 K, Hazin G. 1 K, Hočevar Janez 3 K, Hacin Jože 3 K, Hudlivič Janez 2 K, Hubat Helena 1 K, Hubat Reza 50 v, Hapec Janez 1 K, Hočevar Marija 1 K, Hujakova mat 1 K, Ilja Janez 1 K, Ilja Andrej 1 K, Jenko Ivan 2 K, Dr. Jenko Josef 5 K, Jenko Marija 1 K, Jenko Primož 40 v, Jeriž Josef 10 v, Jeriž Katarina 40 v, Jeriž Lovrenc 1 K, Jeriž Janez 1 K, Jeriž Mana 60 v, Jeriž Angela 1 K 40 v, Jeriž Janez 1 K, Jeriž M. 90 v, Jeriž J. 1 K, Jereb And. 1 K, Juvan Marija 50 v, Jekovec Marija 46 v, Jenko Jakob 1 K, Jenko M. 2 K, Jenko Franc. 40 v, Jenko Janez 1 K 20 v, Jenko J. 2 K, Jenko Kat. in Ang. 1 K, Jenko Martin 1 K, Jenko M. 30 v, Jenko Andrej 2 K, Jenič Marija 2 K, Jereb Matevž 10 K, Jereb Jože 2 K, Jenko Marjana 2 K, Jenko Katra 1 K, Jenko Janez 1 K, Jeraj J. 5 K, Jereb Mih. 2 K, Jerič Franc. 60 v, Jenko Johann 2 K, Jagodic Manca 1 K, Jenko M. 1 K, Jenko Fr. 3 K, Jenko M. 2 K, Jenko J. 5 K, Janežič Anton 50 v, Jenko Katarina 2 K, Jenko Jernej 1 K, Jenko Janez 2 K, Jagodic Janez 1 K, Jenko Fr. 50 v, Jenko Jože 50 v, Koritnik Franciška 20 v, Koritnik Marija 40 v, Koritnik Ana 40 v, Keršiner Jože 1 K, Kmet Marija 40 v, Kepiz Fr. 2 K, Kovač Jakob 40 v, Kem Ivan 5 K, Kriviz Mica 1 K, Koritnik Anton 5 K, Kuralt Marija 1 K, Kuralt Anton 1 K, Kosnšek M. 1 K, Kalan Marjana 1 K, Kešnar Ivana 1 K, Kvas Alojz 1 K, Kuhar J. 2 K, Krč Šef. 3 K, Krč Jožef 2 K, Koprivnik Janez 2 K, Kmetič Janez 1 K.

(Dalje prih.)

Izvrstno OGLJE
dobijo kovači, ključavničarji,
kleparji in tudi perice
pri
Francu Kuraltu, Kranj.

ZADNJE VESTI.

Berlin, 15. oktobra. Plen v Antverpnu je bil velikanski: 5000 vjetih, 500 topov, veliko streliva, vojaške oprave, avtomobilov, lokomotiv in železniških vozov, 4 milijone kilogramov žita, veliko moke, premoga in lanu, za 10 milijonov mark volne, bakra in srebra za pol milijona mark. — V pristanišču je bil od 34 nemških parnikov od Angležev potopljen samo jeden.

Berlin, 15. oktobra. Od Lilla marširajo Nemci na morsko obrežje na treh krajih: Na Ostende, Nienport in Dünkirchen. — Rusom je močni napad na Vzhodno Prusijo izpodletel. Z osmimi armadnimi zbori so Rusi v smeri od Ivangoroda in Varšave udarili čez Visio, pa so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj.

Dunaj, 15. oktobra. Pri Pšemislju so naše čete vzele Rusom utrjene višine pri Starosolu. Tudi pri Starem Samborju so napredovali naši. Severno od reke Strvjaša so zasedli višave. Boj je še na reki Sanu, južno od Pšemisla. — Pri preganjanju sovražnika čez Karpate so prišli naši do Viskova in Skole.

Smrekove storže
letošnje, zdravo, zrelo in semena polno blago **kupuje** od vsake železniške postaje na Gorenjskem **tvrdka**

Franc Dolenz v Kranju
Javijo naj se predvsem prodajalci, ki dobivajo cele vagona tega blaga.

Vizitnice, kuverte, pisemske papirje, računске zaključke ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje najličneje in ceno TISKARNA „TISK. DRUŠTVA“ V KRANJU

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umetni zobje** posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi **plombirajo zobje** vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc zobotehničnem ateljeju **O. Seydl, Ljubljana.** Stritarjeva ulica št. 7.

Lepo stanovanje
v villi, v Kranju

obstoječe iz 4. sob, kleti in drugih pritliklin ter nekaj vrta, se odda s 1. novembrom ali takoj.

Natančneje se izve pri tvrdki

Zabret & Komp.,

Britof pri Kranju.

Prešičerejcem naznanjam, da imam **MRJASCA** NEMŠKE PASME od c. kr. kmetijske družbe kranjske na razpolago za spuščanje.

Franc Okorn po domače Višnar v Šenčurju.

Vina! Pristna naravna. Vina!

R. Marenčič, Kranj

Na debelo liter 36 v, 44 v, 48 v, 60 v.

Vina! Vzorci na željo zastoj in poštnine prosto. Vina!

24 73

Samo K 6.50
boljše K 8.50 in 10.50
stane v

Prvi gorenjski razposiljalni
Ivan Savnik, Kranj

za eno fino zimsko žensko obleko, v poljubni barvi.

...
Čevlji moderni in trpežni **finejši** kot povsod drugod.
...

Zimsko triko perilo od najcenejše do najfinejše vrste po zelo ugodni ceni.
6 52-42

Pelerine moške, doma izdelane, samo še nekaj časa
K 7.50, 8.50, 9.50.